

G A Z E T A

de Transilvania.

ANUL

(CU PREANALTA VOIE.)

AL X-LEA.

N^{ro}. 93.

Brashov, 20. Noembrie.

1847.

Артикул политик despre Елвѣдіа.

(Брмаре.)

Din istorie. Mari omeni scrierے istoria a chestiei p̄tșint класик. Аѣ се ва vedea p̄tșmai o преа скъртъ адм̄аріре пентр̄ чітitorii жерналелор.

Елвѣдіа, ва попор галлік лъкъіа Елвѣдіа до титуріле романілор, пе каріа ачешіа дї сѣпсер̄ шї парте маре дї романізар̄. Ла 400 ані дъп̄ Хс. се ашезар̄ аколо Алеманіа, попор немдеск, дшї днтисер̄ лімба шї датіеле лор, се аместекар̄ кз попоръа веків. Маї тързіѣ Елвѣдіа кзъ сѣпт франко-галі. Де сѣпт ачешіа еа скъп̄ дн титур̄а пептінчошілор зрмашї аї лѣ Карол мареле. Дела 1032 сѣртѣа Елвѣдіеі се легъ стріос кз а Церманіеі; днт̄раціа церманіа о гвѣрна пріа дъчі локодіторі п̄п̄ к̄тр̄ а. 1218. Де ачі днколо Елвѣдіа дъкъъ ла о старе преа тісер̄; о чеат̄ де domni шї domnișori о сѣшїе шї о despoie сіекаре дъп̄ ал сѣѣ плак шї кз п̄тереа врадълі; чеї маї тарі ера Хабсбург; Кібург шї Савоіен. Комплігдїле маї тічі, сѣтене, оръшеле, монастірі ера аспрїте до модърі диверсе; чегъдїле марі се зніа днтре сіне, се аѣра п̄п̄ изгѣа кз аршел; дшї маї к̄мп̄ра прівілецірі дела днт̄раці кз вапї греї.

К̄тр̄ а. 1300 Елвѣдіа днченъ а лѣа алт̄ фацъ. Комітеле Рѣдолф де Хабсбург фъкъндсе п̄зп̄маї днт̄рат романо-немдеск, чї шї domni ал дъкатълі Австріеі, дшї днтемеіе шї до Елвѣдіа о п̄тере аѣт̄ де маре, к̄т воінда лѣ тречеа престе тот. Аѣта п̄тмаї, кз Рѣдолф шїѣ крѣца пе Елвѣдіані кз маре к̄мп̄т. Нъ аша оїѣл сѣѣ Албрехт, каре дндат̄ че аѣкъ корона ла 1298 вітнд де тот віпеле фък̄т де елвѣдіані татълі сѣѣ, черкъ а ле днтр̄на цара кз Австріа. Черкареа са фз аѣт̄ маї шїоръ, кз к̄т аѣа к̄тѣна фортрече шї монастірі до сіп̄л Елвѣдіеі, де знде пріа к̄оітаніа сѣї дї п̄тѣа атака орї к̄нд воіе. Елвѣдіані сѣферір̄ мѣлте п̄п̄ ла а. 1307, к̄нд ла 7. Noembrie. фрѣтаншї лор се адвнар̄ до плаїѣл Rütli лъогъ зп лѣ маре, копсѣлар̄ к̄т ар п̄тѣа скъпа де претенсіле днт̄ратълі; іар до 1. Іан. 1308 алвгар̄ пе гвѣрнаторіа даці до сіл шї рїнар̄ фортречеле днт̄ратълі. Ачѣста е епоха ерѣлі Вілхелм Телл. Кап̄тѣеле Ціріх, Берн,

Брі, Швід, Зігервалден жѣкар̄ асѣдат̄ челе маї днсептате роле. Еарік VII зрмашл лѣ Албрехт рекъноскъ лібертатеа шї днт̄рі днт̄рїле елвѣдіанілор. Днсъ ачѣст̄ рекънощере дъп̄ спрїтѣл ачелор веак̄рі днѣ де азі пе т̄п̄е. Дѣѣ сѣтѣ ані маї авър̄ елвѣдіаніа а спрїжоні лѣпте кр̄пчеле шї сѣпсер̄се пентр̄ лібертатеа лор; о т̄п̄ѣ де ѣтѣі се т̄сѣра адесепорі кз п̄терїле днтрегълі імперіѣ. До Noembrie. 1305 елвѣдіаніа днвїсер̄ ла Моргартен. До 9. Іѣліе 1386 ла Сеппах знде кзъ мареле ероѣ Арнолд, до 9. Апр. 1389 ла Нефелс репартар̄ трїтмѣзрі стрълѣчїте; до 1422 шї 1444 фзсер̄ еї вѣтзді к̄мп̄літ. (Пе аѣт̄чї дърїле пѣстре се лѣпта кз Търчіа шї днтре сіне). До а. 1476 елвѣдіаніа амерїндаці лѣ жѣг аспрї де Карол дн Бургундіа, скѣсер̄ до к̄мп̄л сѣпцелѣ 34 мїі, кз каре вѣтзр̄ 60 мїі дшмані до треї ловірї, ла Грансон, Мертен шї Нансі, депредънд тѣте кастреле (таѣра) вѣргундіе. Аѣта порѣчїре а Елвѣдіеі зніа пе дшмані шї дї к̄шїг̄ аліаці. Тотѣш днт̄ратѣл Максїміліан I. воїнд а зні маї страѣс п̄рціле Церманіеі, провокъ пе тогї васаліа ла о конфедераціе регълат̄, ла о сѣпсер̄е маї север̄; днтре васалі п̄тър̄ шї пе Елвѣдіа. Чї ачѣста респїнсе кз т̄рїе тѣте провокъдїле шї днвїетзреле. Днт̄ратѣл п̄къжїт ла а. 1498 се скъл̄ аспрїле кз тог̄т арматата монархіеі, ловїндзї дн тѣте латреле дър̄деї лор. Елвѣдіаніа де шї стрїторадї днфрїкошат, рѣтасер̄ віпг̄торі до шесе ловірї фзрїосе. Пачеа се днкеіе ла 22. Септ. 1499 до Басел, пріа кареа лібертатеа Елвѣдіеі се рекъноскъ дн поѣ, шї п̄т̄п̄тѣл лор фз скъпат шї скѣтїт де орї че сѣпсер̄е к̄тр̄ імперіѣ, саѣ к̄тр̄ орї каре алт̄ потентатор.

Дела ачеле лѣпте кр̄пчеле кз Максїміліан се днчѣне історіа адеѣратеї лібертзді а Елвѣдіеі. Кз аѣта сѣпсе дшї к̄мп̄рар̄ ачѣї мѣтѣлі лібертатеа лор! Де ачі днколо еї п̄тър̄ фї мѣлт маї сіг̄рї до ачѣа дър̄дъ, до сіп̄л к̄рѣї п̄тмаї пе ла треї лок̄рї погї дъче арматѣ маї марі. Елвѣдіа п̄зп̄маї пріа п̄сѣзѣнеа са фїреще мѣтѣосъ шї делѣсъ, чї шї пріа вравѣра патрїоділор сѣї ажнсе ла зп днсепнат ранг політік, дн каре п̄тмаї пріа віна са п̄тѣа рекъдеа. Еа се фъкъ п̄тѣл де мїжлок днтре Італіа, Франца шї Церманіа, де каре тре-

TRANSLVANIA.

всѣа съ се интересеже тогъ Европа, ка пѣ кѣтва съ дѣвѣе сѣнсъ ла вѣрѣнѣа дѣн ачеле треі статѣри; кѣчи орі каре дѣн еле ар авѣа Елвѣдіа, дѣн ачест пѣнт таре ар фі дѣн старе а десе челе маі перікѣлѣсе планѣри де кѣ черіре ші свѣжѣгаре. Де ачі есте, кѣ лівертатеа Елвѣдіеі фѣ апѣратъ ші манѣдіпѣтъ токѣа ші пріп ривалітатеа вѣчнѣлор, фѣрѣ воіа лор. Еа тогодатъ се фѣкѣ скѣт апѣрѣторіѣ пѣнтрѣ лівертатеа Европѣі дѣн треі. — Дѣла 1513 пѣнѣ ла 1798 репѣвлѣка дѣн конфѣдерациа са дѣра комѣнсъ пѣнѣаі дѣн 13. кантѣне, іар чѣделалѣе дѣнѣтѣри се пѣнѣа пѣнѣаі вѣнѣе (вѣнѣ ѓрѣ ка Кроаціа кѣ Ъогаріа ш. а. ш. а.), ера ші кѣтѣва локѣри кѣрат іовѣнѣдѣі, парѣе таре кѣпрінсе дѣла арістократіі алавогаді дѣн ачѣі тѣгоді, пѣстрате дѣнсъ тот дѣн стареа де іовѣнѣе, де ші тѣлт маі вѣнѣрѣ, фѣнѣд скѣтѣте де асѣпрѣлі, ліпсѣте пѣнѣаі де дѣнѣтѣри політѣе.

Дѣла 1500 елвѣдіаніі се вѣтѣрѣ ші кѣ францозіі, стрѣвѣтѣнѣд дѣн дѣра лор пѣнѣ ла Діжон, дѣкѣт ачѣнѣа кѣтѣпѣрарѣ пачѣа дѣла елвѣдіані кѣ сѣнѣе тарі де вані. — Де ачі дѣколо трѣѣа ші вѣрѣвѣра остѣшаскѣ а елвѣдіанѣлор довѣндѣсе вѣ репѣнѣе атѣт де таре, кѣт доміторіі вѣчнѣі дѣші дѣнеа порѣчѣре а лѣа дѣн солдѣл лор остѣнѣі дѣн Елвѣдіа ші аі кондѣче дѣн контра дѣшманѣлѣі. Датіна ачѣаста дѣне пѣнѣ дѣн зѣа де асѣзѣі, кѣнѣд неаполітанѣл, папа ш. а. тот маі аѣ дѣн cold баталіѣне де елвѣдіані. Мѣлѣдѣі жѣдекарѣ дѣн ачѣст пѣнѣт де вѣдѣре фѣрте аспѣрѣ не елвѣдіані, зѣкѣнѣлѣе, кѣ еі пѣнтрѣ вані ар фі дѣн старе а се лѣнта асѣзѣі дѣн ѓстеа лѣі Міхаіл арханѣлѣл, тѣнѣе дѣн а лѣі Белзѣвѣ. Мораліціі дѣн прівінѣа ачѣаста вор фі а вѣнѣд дѣнѣтате; чі політѣка ші інтереселе ачѣелор тімпѣри череа, ка дѣнѣ че ачѣі тѣнѣтѣні пѣ се маі вѣтѣе кѣ вѣчнѣі, сѣ аівѣ тогѣш депріндѣре дѣн арѣе чѣл пѣдѣн ка остѣнѣі пѣлѣдѣі. Апоі каре пѣціѣ пѣнѣші авѣа не ачеле тімпѣри сѣнѣе де фіі аі сѣі дѣн солдѣл стрѣнѣе ші преа де тѣлѣте орі дѣн солдѣл вѣнор тірані аѣврісіціі. Че е дѣнѣт, ачѣел рат де кѣшѣг дѣн алѣт парѣе ле ші стріка елвѣдіанѣлор; кѣчи адікѣ не лѣнѣвѣра вѣрѣвѣцілор лор преа дѣн фѣчѣа атѣрпѣторі дѣла пѣнѣга дѣсподілор стрѣнѣі.

Дѣла 1525 пѣнѣ ла 1553 Елвѣдіа фѣ тѣлт сѣшнѣетѣ де тѣрѣвѣрѣрѣле фѣлор сѣі пріп греаѣа дѣнѣрѣкѣре ескѣтѣ дѣнѣре чѣтѣдѣі ші сѣте. Тот дѣн ачѣесте тімпѣри вѣде ші епоха реформациѣі лѣі Лѣтер. Ачѣаста тішкѣ ші кѣтѣрѣнѣрѣ репѣвлѣка пѣнѣтѣ тѣрѣзіѣ кѣтѣрѣ вѣакѣл ал 18леа, іар пѣнѣ ла а. 1540 се вѣрѣсѣ ші сѣнѣе. Дѣн Ціріх се скѣласе Цвінгліѣс, дѣн Басѣл Еколѣмпнѣдіѣс, дѣн Берн Холлер ші Манѣел, дѣн Цѣнева Фарѣл ші францозѣл Калвін, тот реформаторі кѣ вѣзѣ таре, каріі трасѣрѣ дѣн оарѣшѣі чѣл пѣдѣн 1/2 дѣн локѣиторі, маі тѣрѣзіѣ ші маі тѣлѣдѣі. — Дѣнѣ тімпѣри Елвѣдіа авѣ пачѣ преа пѣдѣн прѣкѣрѣмѣтѣ пѣнѣ ла револѣціа францозаскѣ, адікѣ пѣнѣ ла 1798.

(Ва вѣнѣа дѣн історіа маі пѣнѣ.)

Кѣлѣж, 27. Ноѣмѣрѣе. Кѣпѣтала Трансѣлваніеі дѣнѣрѣкѣ дѣн зѣлѣле ачѣестеа о фѣдѣ серѣвѣторѣаскѣ дѣн прічѣічѣна сѣсіреі вѣнѣі ѓспѣ стрѣлѣчѣт ші преа іѣвѣт де тоді. Ачѣла фѣ есел. са D. канчѣл. де кѣрте, в. С. Іожіка, каре пѣтрекѣнѣд ачі кѣтѣва зѣле пріімі чѣле маі сѣнчѣре компліментѣе де о іѣвѣре ші реверіанѣт каре не дѣнѣт о мерітѣ. Тѣнѣе дѣрегѣторііле вѣсерічѣдѣі, мілітарѣе ші чѣвіле се дѣнѣтрекѣрѣ дѣнѣрѣ аі трімітѣ депѣтадіі алесе спре ал фѣрѣчѣта ші аі сѣнѣе кѣрат, кѣ ре-сѣлатѣл чѣл вѣнѣ ал лѣкѣрѣрілор дѣетале де кѣрѣнѣд дѣнѣетѣе, парѣе таре се скѣріѣ пѣнѣаі неовосітѣі сѣле дѣнѣрѣвѣнѣрі ла дѣнѣлѣл трон. Дѣшнѣекѣ дѣн 21. але ачѣестѣіа есел. са D. гѣвернаторѣл дѣн дѣде вѣн прѣнѣзѣ стрѣлѣчѣт, ла каре фѣсѣрѣ інѣтадіі гѣвернѣл дѣнѣрег ші дѣн класа мілітарѣе чѣі маі де кѣпѣтѣнѣе, асѣменѣа ші алѣдѣ дѣрегѣторі де не ла жѣдеде, каріі дѣкѣ вѣнѣрѣ спре а фѣче D. канчѣларіѣ кѣзѣта дѣнѣнѣчѣнѣе. Іар тарѣі дѣн 23. есел. са D. епѣскопѣл р. католік, Ніколаѣ Ковач де Тѣшнад дѣн дѣде алт прѣнѣзѣ тѣрѣдѣ. Жоі дѣн 25. Ноѣмѣрѣе еселенѣдіа са D. канчѣларіѣ се редѣнѣторѣсе ла пѣлѣл сѣі пост, пѣтрекѣт де чѣле маі фѣрѣнѣдѣі вѣрѣрі пѣнтрѣ фѣрѣчѣтаі ші дѣнѣлѣвога вѣнѣдѣ.

Цѣнеросітате рѣрѣ. Есел. са фѣстѣл тѣсѣврѣрѣі ал Трансѣлваніеі, конѣтеле Adam Pédei дѣрѣі дѣн зѣлѣле ачѣесте 17,280 фіоріні дѣн валѣрѣа в., жѣнѣтѣте пѣнтрѣ вѣсеріка ев. реформѣтѣ дѣн Кѣлѣж, іар чѣелалѣтѣ жѣнѣтѣте пѣнтрѣ каса де лѣкѣрѣре чѣе се аѣлѣ аколо дѣн чѣетѣтеа веке, дѣн каре дѣнѣсѣ 2000 сѣнѣт а се фолосі пѣнтрѣ дѣнѣрѣсѣдѣареа алеіѣлѣі де пріѣвлѣаре. Іатѣ, кѣн се адѣнѣ о комѣрѣ дѣн чѣрѣі, вѣнѣе фѣрѣі пѣ о сѣнѣ ші рѣціна пѣ о стрікѣ!

М. Вашархѣлѣз. Дѣн 20. Ноѣмѣрѣе трѣкѣ дѣн вѣнѣдѣ D. Франчѣск Боѣр де Берівоіѣз, вѣнѣл дѣн асѣсоріі тѣвлѣі кѣрѣнѣдѣі дѣн вѣрѣстрѣ де 85 ані. Ачѣест вѣрѣват серѣі пѣнѣтріѣі сѣле дѣла 1783 маі дѣнѣтѣі ка лѣітенѣнт дѣнѣрѣо трѣнѣ де волонтері вѣнѣнѣторі сѣнѣт фѣратѣсѣѣ Andrei Boer; пѣнѣціо дѣнѣтѣ ачѣѣа ка канѣеліст ла дѣістрѣктѣл Фѣгѣрѣашѣлѣі, а поі ка гѣрдѣіст атѣт сѣнѣт Іосіѣ дѣнѣнѣрѣтѣл, кѣт ші сѣнѣт Леополд II., не каре дѣн пѣнѣтрѣкѣ ші ла Франкѣтѣвѣрт кѣ окасѣа дѣнѣкорѣпѣрѣіі, іар дѣла 1796 дѣнѣкѣче адѣкѣ де 51 ані дѣнѣтѣ некѣрѣмѣтѣ постѣрі трѣнѣтѣте ла тѣ. вѣла реѣѣаскѣ.

— Ла Фѣлѣак лѣнѣгѣ Кѣлѣж се аѣлѣ вѣнѣ от вѣчѣс. — Ла Кѣлѣж дѣнѣрѣо гѣрѣдѣнѣтѣ вѣгѣторіѣл вѣілор токѣ дѣн кан кѣ о сѣкѣре не вѣнѣ от вѣтѣрѣн, дѣн кѣт рѣтѣсе шорт. —

М. és J. дѣн 28. Ноѣмѣрѣе іар се пѣлѣнѣѣ асѣнѣра лѣнѣлор пѣнѣстре дѣпѣломѣтѣчѣе, каре, дѣнѣтѣ зѣса лѣі, не вѣіторіѣі вор фі треі: ма-гіѣара, лѣтѣна ші цѣрѣмана.

BUNGARIA.

Пѣжон. Дѣнѣтѣ зѣлѣе шѣдѣнѣѣе чѣрѣкѣларѣ дѣн 19. Ноѣмѣрѣе. се дѣнѣтѣ а 5 шѣдѣнѣтѣ

деталъ а депутадор. Din ачешаш енъръ, треі репрезентаціі: 1) Се черъ а се стави орешкаре свенпире але мерителор рѣшосатъ лѣі палатин; 2) палатина е рѣгат а мѣжлоці жѣрналелор зп къма маі марг ші маі ливер, скѣтит де атьтеа ченсѣрѣі; 3) да кавса з пѣі жѣрнал детал. Асѣпра репрезентаціеі din зрѣтъ се дѣчѣсе о дѣпѣтъ а партидеі консервативе къ опосіція; партидеме се мѣсвараръ дп лѣпта лор парламентаръ, ші — опосіція рѣмѣсе дѣвѣгѣторѣ; чі вѣмаі къ д б ъ воторѣ. —

ГАЛЦІА.

Дела хотаръ, 15 Ноемврие. Се адеверѣ къ дп 4, але ачестеіа сеара пе ла 8 оре домѣл Zaiionkovski, консіліарѣ де апелацие ші президент ла тѣвѣналѣ крѣмѣнал, воінд а мерѣе а касъ дела канцеларіе дп Кракаѣ, дшѣ лѣѣ къ сіне зп сервиторѣ вѣтрѣн ка съ л петреакъ. Кънд трекѣръ прпн вѣдѣа лѣі Іоан, ісе алытѣраръ доі омені дѣтѣрѣкаці дп вестѣнтѣ четъдене, дптре каре зѣл дп мѣвѣтъ кънд дп дѣтѣрѣѣ де съвѣтѣте, дп ші трѣсе зп пѣлѣтъ прпн тѣмпле, дп кът консіліарѣл ші къзъ морт ла пѣтъот. Крѣмѣналѣі скѣнаръ къ фѣга, ажѣтаці преа мѣлт де дѣтѣперекѣл понціі. Фѣпта ачѣаста прічѣнѣі о петѣлѣтѣмѣре овѣщѣаскъ.

Chronica străină.

Елвѣдіа. Берн, 16. Ноемврие. Армата челор 7 кантоне католичѣ сѣнт команда дѣпералѣлѣі Salis-Soglio, дѣпъ към арѣтарѣш ші аалъ датъ, сѣтъ дпн 50,000 осташі ші кътева тѣвѣрѣі марѣ, іар а челор 12 кантоне ливерале сѣнт манѣвѣчереа дѣпералѣлѣі Dufour дпн 120,000 къ о артілеріе че пѣтѣрѣ апроне ла 130 тѣвѣрѣі. Ачесте дѣѣ армате, дѣпъ към пе арагъ вѣлетѣнѣл офіціал, дела 10. Ноемврие дп къче, дѣчѣпѣрѣ а се апропіеа. Nime пѣ се дѣдоіа, къ дѣпералѣлѣі Dufour дпн локалітѣдіме католичѣлор дшѣі ва дѣсетѣна къ маі марѣ лѣаре амінте Фраівѣргѣл ші Лѣцерѣл. Конпріонѣнд ел ачестеа дѣѣ локѣрѣі тарѣ, дшѣі ва сожогі операціа ка дѣкеіетъ. Дѣчѣі сѣ ведѣм към аѣ зрѣмат лѣкрѣрѣіме пѣлѣ дп зѣоа сѣс пѣмѣгъ. Дп 10. 11 ші 12. пѣмѣгълѣ дѣперал дшѣі тот конѣпѣтрѣ трѣне кътре четатеа Фраівѣргѣ. Дп ачѣешѣі зѣ ел се афла лѣнѣгъ порціме ачѣелѣі четъді. Маі пѣнтѣ дѣсѣ де а дѣтѣрѣпріаде чѣна, дѣпъ датѣаа мѣлігаръ, словозі кътре ошѣіреа са зрѣтѣторѣа прокіемаре: „Осташі елвѣденѣі, іатъ къ пе афлѣм дѣпѣнтѣа порцілор дѣштанѣлор вошѣрѣі. Еі вор ресѣоіѣл. Бѣне; акѣм дѣсѣ вор ведеа еі че ва сѣ зѣкъ а се дѣмпротѣі ла хотѣрѣрѣа соатѣлѣі челѣі марѣ, акѣм вор веде еі че ва сѣ зѣкъ, а ші вѣте жок де баталіонѣме вѣстрѣ. Солдацілор! воі тоці сѣатѣді дѣтѣрѣнціі сѣнт зп сѣндард, тоці дар аведѣі а вѣ лѣпта пѣнѣтрѣ пѣзіреа лецілор ші а пѣтерѣлор дѣтѣторѣ де леці, воі аведѣі а вѣ лѣпта пѣнѣтрѣ дѣрѣтѣрѣлѣе вѣстрѣ репѣвѣліканѣ. Еѣ ле аѣцент тоѣе ачѣ-

сѣа дела къражѣл ші дела сѣпѣперѣа вѣстрѣ; тоатъ спѣранѣа теа се разѣмъ дп вѣрѣвѣдіа вѣстрѣ. Патріа ші вѣиторѣл еі се афлѣ дп мѣнѣіме вѣстрѣ; воі о ведѣі апѣра прпн вѣрѣвѣдіа вѣстрѣ ші ведѣі да тотодатъ ші довадѣ ла лѣте, къмкъ пѣ вѣці аѣтѣт дела глоріа стрѣвѣнѣлор вошѣрѣі. Трѣмѣѣл вѣ аѣѣанѣгъ; арѣтаціѣвѣ вѣреднѣі де ел прпн модѣл къ карѣ л дѣтѣрѣвѣнѣаціі. Кѣрѣаціі пе чеі дѣвѣнѣшѣі, арѣтаціѣвѣ пе атьта де оменѣшѣі, пе кът сѣпѣтеці де вѣравѣі. Осташі! еѣ дп ачѣешѣі зѣ марѣ мѣ дѣкред дп вѣрѣвѣдіа вѣстрѣ, дѣкредѣціѣвѣ ші воі дп мѣне; аскѣлѣтаці де гласѣл повѣдѣиторѣлор вошѣрѣі, зрѣмаці пѣлда лор, къчѣі еі вор прѣмерѣѣ дѣпѣнтѣа вѣстрѣ пе калѣа дѣторіеі ші а опѣреі.“ Дп зѣоа зрѣтѣторѣ пѣмѣгълѣ дѣперал словозі о аалъ прокіемаре кътре гѣверѣнѣл ачѣелѣі четъді, дп карѣа дп постѣѣѣе, ка де вѣлѣт воіе сѣ се сѣпѣіе ла хотѣрѣрѣіме соатѣлѣі челѣі марѣ ші сѣ пѣаѣентѣ дѣнѣвѣлѣкарѣ арматъ. Гѣверѣнѣл дела Фраівѣргѣ дшѣі черѣ зп термін де прѣкѣѣетаре пѣлѣ дп зѣоа зрѣтѣторѣ, маі алес къ ведеа, къмкъ дѣпѣнтѣа порцілор четъдіі се афлѣ о арматъ маі марѣ де 25,000 къ о артілеріе де 70 тѣвѣрѣі де чѣле маі марѣ. Черѣреа лѣ се дѣмплѣні, дѣтѣрѣа чѣеа арматѣ ливералѣлор се ашѣзѣ дп лѣнѣіѣѣе дп прѣціѣрѣл четъдіі. Дп зѣоа зрѣтѣторѣ пе ла 6½ оре се івѣрѣ дѣпѣтаціі четъдіі къ хотѣрѣрѣа гѣверѣнѣлѣі карѣ конпріндеа, къ Фраівѣргѣл ші дѣтѣрѣг дѣвѣтѣл се сѣпѣне ла хотѣрѣрѣіме соатѣлѣі челѣі марѣ, дшѣі дѣсѣнѣнѣаѣзъ арматѣ, дѣсартѣ солдаціі ші пе дѣранѣі, карѣі дп а вѣеа дѣпѣвѣтрѣл четъдіі, дп трѣмѣіте пе ла басѣле лор; дѣкларѣнд тот одатъ къ пѣлѣ ла аміаці четатеа ва фѣ дѣшартъ де солдаці, дп кът сѣ пѣгъ іотра дѣпералѣлѣі къ мѣліціа са, сѣнт кондіціе, ка сѣ се пѣзіаскъ сіѣтѣрѣтареа персѣналъ ші а аверѣлор ші сѣ се пѣстрѣзе рѣндѣл чѣл вѣл. Асѣѣелѣіз іотрѣ дѣпералѣлѣі Dufour дѣпъ прѣпѣл дп четате, фѣрѣ а словозі мѣкар зп глѣнѣѣ. Кондіцііме маі де апроне сѣнт карѣ аѣ капѣтѣлат ачѣешѣі четате сѣнт зрѣтѣторѣле: Гѣверѣнѣл дела Фраівѣргѣ се дѣдѣторѣаѣзъ формал а се лѣса де конфѣдерациа челор 7. кантоне католичѣ, ші а словозі фѣрѣ дѣтѣрѣзіере тоѣе ошѣіреа. Трѣпѣле арматѣі ливерале се ашѣаѣзъ дп Фраівѣргѣ дѣкъ дп ачѣешѣі зѣ ші конпрінд фортѣреаца, порціме ші мѣжлокѣл еі. Четатеа се дѣдѣторѣаѣзъ а да трѣвѣнѣчѣіосѣла пѣтрѣшѣот ла осташі дѣвѣнѣгѣторѣі потрѣвѣіт къ реѣгѣламентѣл репѣвѣлікан. Гѣверѣнѣл дела Фраівѣргѣ ва словозі мѣліціа фѣрѣ дѣтѣрѣзіере. Армѣле че се дѣвѣзѣрѣт дѣранѣлор де прпн дѣвѣт, се вор адѣна тоѣе ші се вор дѣпѣне пѣшѣратѣ дп арсенал, фѣкѣндѣсе тотодатъ ші зп інвентарѣі, карѣ се ва да дп шѣна дѣпералѣлѣі Dufour. Трѣпѣле ливерале вор къпрінде тоѣе постѣрѣіме, вор да гаранціе пѣнѣтрѣ пѣстрѣреа лѣнѣіѣеі обѣѣѣці ші пѣзіреа рѣндѣлѣі вѣл. Ачѣст акт фѣкѣт дп дѣѣ есѣмпларѣ се сѣпѣтѣкрѣсе ші се дѣдѣ ла ашѣндѣѣ пѣрціме дѣкъ дп 14. Ноѣмв. Дѣпъ че дѣпералѣлѣі Dufour дшѣі орѣндѣзі ачѣі трѣпѣле пѣнѣтрѣ назъ, ворпѣ къ чѣвалѣлѣі оѣте кътре ал доіле пѣнт де операціе, карѣ есте

четатеа Ладери кь посидіа еі чеа таре. Ня е нічї о ладіалъ, кь ачі де шїл ва сілі посидіа локълї а словозї кьтева тьврї, ел дьсць тот ва ладїоце. Мьлді лї афлъ вїпъ, кь тьмьл преа дьчет шї прїп ачеаста фаче партїдеї сале спесе фьрте греле, кьчі дьпъ о калкъларе апропїеторе 120,000 осташі лд дїп пе зі маї ла 100,000 фїорїні; ел дьсць зіче, кь вреа а арьта ла льме, кьткь пь лїбералїї сьнт прїчіна ачестї ресвоїс, чї католїчїї.

Ан фост арьтат дн алт пьтър, кь четатеа Фраїсвргьл се афла арматъ пьлъ шї сьнт пьтърт кь праф де пьшкь, дн кьт дьпъ планъл че се фькьсе, ера сь арьче дн аер пе ладїнгьторї токма дн мїнвтъл, кьнд с'ар фї вькьрат еї де ладїоцере. Дьсць дешептъл ценерал афлънд деспре ачеаста, ащ адьнат мьлдіме де семей шї де копїї дїп прїдїврьл четьдїї шї пе ачедїя лї трїмісе дн пьпайте, ка де кьтва с'ар дьчерка чеї дькїшї а се фолосї де ачеа армъ дїеволеаскь, атьпчї сь шї стрїче маї дьтѣ шїешї. Ачестъ тьсврь пїмїчї тот планъл. —

Берн, 17. Ноємврие. Ценералъ лїбералїмор Цїглер ащ шї трекут кь 6 баталїоне дн дївтъл Ладернълї копрїозьнд мьнтеле дела Шонгаф. Кь тоте ачестеа поте кь вор трече дькь кьтева зіле, пьлъ кьнд ценералъ командант Dufour концентрьндшїї тоте трьпеле, се ва аьпка де комбатереа ачестї оранш, каре дьпъ кьт зїсерьт, аре дела патърь о посидїе фьрте дндемьнатїкь пентрь аьраре, пе льпгъ ачестеа ценералъ командант аре де прїчїп а пь се аьпка де лькрь пьлъ пь се дькредїоцазъ, кьтмъ аре де треї орї атьтеа трьпе, кьте сьнт дн дїспосїдїа дьшманьлї; ел пьшеде дьчет, ка кь атьта сьї фїе маї сїгьрь ладїоцереа.

Басел, 15. Ноємврие. Ерї трекут пь ачі ка врео 80 де тїнерї дїп Франца че се афла ла дьвьдетарь дн колецїл іесвїдїлор дела Фраїсврг, редотрокьндъсе ла патрїа лор.

Италїа. Рома, 10. Ноємвр. О алт реформъ преадорїтъ де тодї аре сь се пьїе дн скьрт тїмп дн лькьраре, ачеша ва фї дн прївїнда лїбертьдїї де теаск. Спре скопъл ачестеа се деншїї о комїсіе дїп чеї маї алешї вьрвадї сьнт прешедїнда фашмосьлї Амїчївї. „Nimik дн контра релїціей шї а моралїтьдїї, іар авьзвріле полїтіче тоте пе фадъ“; ачесте сьнт прїчїпеле пе львгъ каре се дьварт сьтвїрїле.

Неапол, 9. Ноємвр. Дн 6. але ачестеїа се ашезї трьпъл лї Бресон дн вїсерїка сф. Катарїне. Корьл дїпломатїк се афла фадъ, дьсць пь дн зпїформ, чї пьмаї дн вестїмїте пегре чївїле. Дьпъ севьршїрїеа черїмонїлор трьпъл ремасе аколо дн сїкрїв, пьлъ кьнд шїїне орї поїтмьне се ва пьне пе зп вапор шї се ва трїміте ла Франца.

Дела Флорендїа се скрїе, кь локьторїї ар фї фьрте дьтърьтадї пентрь копрїндереа орашълї Фївїдано дн кьт пе ачі ар фї сь

їсвтеаскь о рескоалъ. Дьтър'ачеша тареле прїчїпеле де Тоскана словозї дн 10. зп дькрет, дн кар сьтвїешїе локьторїлор рьвдаре шї лїнїдїре, зїкьнд кь де пь се вор мьлдітїї кь пьшїрїле гьвернълї шї се вор словозї ла врео дьтърпрїндере прїоїтъ, рьтл се ва маї тьрї. — Фївїдано се афлъ атьзї дн депїна сьтпьнїре а прїчїпелъї де Modena.

Франца. Парїс, 15. Ноємвр. Мїнїстрьл Гїзот авъ дн зімеле ачестеа маї мьлте копворьрїї кь солїї Австрїей шї аї Брїтанїей дн прївїнда модълъї де а дьпьчїзї пе рескьладїї елвекїанї. Се зіче кь ачесте треї пьтерї ар фї гата а мїжлочї ла Рома, ка сь еасъ іесвїдїї дїп тоатъ Елвекїа, пьмаї ка атьпчї сь се дьтродькь о паче фаворавїл пентрь статъл католїк. (Жьрн. фр.)

Рьсїа. Шїрїле челе маї поав офїціале деспре „колерь“ сьнт дьтрїстьтоаре. Дьпъ кьт арьтарьт маї пьпайте, боала ачестеа се дьтїнесесе спре Москва, акьт афлът, кь пь пьмаї ла Москва тор оаменїї де зіса епїдемїе, чї еа ащ стрьбьтат шї дн Санкт. Петерсврг. (Жьрн. рьс.)

Din Bzda.

Сарчїна а VI-а Шїнкаїанъ пьпайте де фьгьдзїтъл термїн маї кь о льпъ, сьтпъ де сьвт теаск, шї дн зімеле ачестеа се дьтпрьдїї, дьсць пьмаї дьтрь чеї че адмїнїстрарь компетїнделе вьрвьтешїе. Дьпъ ачестеа се ва тїпьрї дьпьртъшїрїеа а 2-а а лесїкопълї вїсерїческ, шї ачестеа акьта дьпъ че се аласьрь пренътърандїї чеї статорнїчї, тот аша алтернатїм ва терце; — шї де ачі сьнт пофїгїдї Домнї кьлегьторї пентрь де а трїміте кьїттеле шї франко ла едїторьл пьмеле шї характереле домнїлор пренътърандїї шїнкаїанї, шї лесїкопалнїчї, аша прекьт стащ еї атьзї, кьрат шї алес дескрїсе. Bzda дн 6. Октомврие 1847.

ПББЛКАРЕ.

Graul Roman томъ ал Плеа акьт прьс-път ешїнд де сьв теаск, пофїторїлор де ал авеа се рекотъндъ а шїл кьдїга дн Арад дела автор шї дела венъторїл де кьрцї Bettelheim, дн Лїпова дела D. дьвьдеторїс Іоан Хадег, дн Льгож дела D. дьвьд. Іїе Мїеско, дн фабрїкъл Темешорїї дела реверендъл D. Стефан Іїев, шї дн Opadia mare дела дїр. локалнїк Нїколае Жїга; асеменеа се фаче кьпоскьт прекьт: Methodul Educatiei векїлор, Modul Crescerii ромънїлор де акьт, шї Versurile feliurite се тескзеск, шї дн скьрт тїмп вор ведеа льмїна, — каре опере іарьшї сьв кредїтъл пьмїдїлор опорадї домнї вор фї афлъторе; че ашїждереа кь пьмїтъл предъ се вор пьтеа кьпъта.

Bzda, 1. Октомврие. 1847.

Moїсі Бота.